

14.12.2023

Dnro 668/03.04.04.10/2022

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittaja Kalle Erik Willman, Joutsa

Päätös, josta valitetaan

Joutsan kunnanvaltuuston päätös 21.2.2022 § 5

Valtuusto on päättänyt myöntää Kalle Willmanille eron tarkastuslautakunnan jäsenyydestä ja puheenjohtajuudesta. Valtuusto on päättänyt valita tarkastuslautakunnan jäseneksi Timo Hännikäisen, puheenjohtajaksi Eero Peltoniemen ja varapuheenjohtajaksi Juha Järvisen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Willman on vaatinut kunnanvaltuuston päätöksen kumoamista.

Willmanin osallistuminen tarkastuslautakunnan uuden jäsenen, varapuheenjohtajan ja puheenjohtajan valintaan on estetty, vaikka hän ei ole ollut kuntalain tai hallintolain mukaan esteellinen käsittelemään kyseistä asiaa. Valtuutetuille toimitetussa esityslistassa § 5 koski ainoastaan Willmanin ilmoitusta erota tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävästä. Valtuuston kokouksessa päätettiin ensin eron myöntämisestä Willmanille. Sen jälkeen puheenjohtaja totesi, että lautakuntaan on valittava uusi jäsen ja puheenjohtaja. Willman oli jo palannut paikalleen saliin, mutta puheenjohtaja ei avannut keskustelua Willmanin esteellisyydestä pykälän jatkokäsittelyssä eikä antanut Willmanille puheenvuoroa. Puheenjohtaja ilmoitti tauon pitämisestä, ja sen aikana kunnanhallitus kokoontui tekemään esityksen asiassa. Tauon jälkeen Willman vastusti sitä, ettei saa osallistua uuden jäsenen ja puheenjohtajan valintaan. Tästä huolimatta Willman todettiin palanneeksi kokoukseen vasta kyseessä oleva pykälän käsittelyn jälkeen. Puheenjohtaja esti toiminnallaan keskustelun Willmanin esteellisyydestä, eikä siitä päätetty hallintolain 29 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Willman on ollut §:n 5 kohdalla esteellinen ainoastaan siltä osin kuin on käsitelty hänen omaa eroilmoitustaan.

Kunnanhallituksen kokoustaun aikana tekemä esitys valtuustolle ei ole täyttänyt lain vaatimuksia. Kunnanhallituksen jäsenet ovat tarkastaneet pöytäkirjan siten, että viimeinen sähköinen allekirjoitus on tehty vasta 27.2.2022.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajaksi valittu Eero Peltoniemi ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan, sillä hän toimii kunnan omistaman Joutsan Kinon vastaavana hoitajana. Peltoniemi on myös kunnanvaltuuston toinen varapuheenjohtaja, ja hänellä on siten läsnäolo- ja puheoikeus kunnanhallituksessa. Kunnanhallituksessa käsitellään asioita, joiden käsittelyä tarkastuslautakunnan tulee erityisesti valvoa.

Lausunnot ja selitykset

Kunnanhallitus on antamassaan lausunnossa muun ohella todennut, että valtuutettu Willman ilmoitti esteellisyydestään valtuuston kokouksessa §:n 5 aluksi. Valtuusto jatkoi pykälän käsittelyä kokoustaun jälkeen kunnanhallituksen täydennetyt esityksen pohjalta. Willman oli ilmoittanut esteellisyydestään §:n 5 kohdalla ja oli siten edelleen esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn.

Hännikäinen on antanut selityksen.

Peltoniemelle ja Järviselle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen. Selityksiä ei ole annettu.

Willman on antamassaan selityksessä muun ohella todennut, että lausunnon antamisesta päättäneillä kunnanhallituksen jäsenillä ei ole ollut mahdollisuutta ottaa pätevästi kantaa valitukseen, sillä heille ei ole toimitettu valitusta eikä sen liitteitä. Lisäksi hän on todennut valituksenalaisen päätöksen syntyneen virheellisessä järjestyksessä, koska pöytäkirjaan merkityn mukaan selityksessä yksilöidyillä viranhaltijoilla ja tarkastuslautakunnan jäsenillä on ollut hallintosäännön vastaisesti kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Willman on toimittanut lisäselvitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää kunnanhallituksen lausuntoa koskevan väitteen.

Hallinto-oikeus ei tutki selityksessä esitettyä viranhaltijoiden ja tarkastuslautakunnan jäsenten läsnäolo- ja puheoikeutta koskevaa uutta valitusperustetta.

Hallinto-oikeus kumoaa kunnanvaltuuston 21.2.2022 §:n 5 kohdalla tekemän päätöksen tarkastuslautakunnan jäsenen, varapuheenjohtajan ja puheenjohtajan valinnasta.

Perustelut

Lausuntoa koskeva väite

Hallinto-oikeus on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 79 §:n mukaan voinut valitusviranomaisena arvioida sille annetun lausunnon merkitystä itsenäisesti olematta sidottu lausunnossa esitettyihin näkökohtiin. Willmanin selityksessään esittämä seikka ei ole esteenä sille, että lausunnossa esitetty selvitys otetaan huomioon asiaa hallinto-oikeudessa ratkaistaessa.

Selityksessä esitetty valitusperuste

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Willman on selityksessään katsonut kunnanvaltuuston päätöksen olevan Joutsan kunnan hallintosäännön vastainen viranhaltijoiden ja tarkastuslautakunnan jäsenten läsnäolo- ja puheoikeutta koskevalla perusteella. Selitys on saapunut hallinto-oikeudelle valitusajan päättymisen jälkeen, joten siinä esitetty uusi valitusperuste on jätettävä myöhästyneenä tutkimatta.

Esteellisyys ja sitä koskevan kysymyksen ratkaiseminen

Kuntalain 97 §:n 1 momentin mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Hallintolain 29 §:n 2 momentin mukaan virkamies ratkaisee itse kysymyksen esteellisyydestään. Monijäsenenisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä päättää kuitenkin toimielin.

Kunnanvaltuusto on 21.2.2022 pidetyn kokouksen pöytäkirjan mukaan §:n 5 kohdalla ensin päättänyt kunnanhallituksen 24.1.2022 (§ 5) tekemän esityksen mukaisesti myöntää eron Kalle Willmanille tarkastuslautakunnan puheenjohtajan toimesta pyyntönsä mukaisesti. Tämän jälkeen kunnanvaltuuston puheenjohtaja on keskeyttänyt kokouksen kello 18.35. Tauon aikana kunnanhallitus on pitänyt kokouksen, jossa se on täydentänyt päätösehdotustaan ja esittänyt valtuustolle, että tarkastuslautakuntaan valitaan Willmanin tilalle uusi jäsen sekä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Valtuuston kokousta on jatkettu kello 18.50. Valtuusto on yksimielisesti hyväksynyt kokouksessa tehdyt esitykset henkilövalinnoista. Willman on ennen §:n 5 käsittelyä ilmoittanut esteellisyydestään ja poistunut kokouksesta. Pöytäkirjaan §:n 5 kohdalle merkityn mukaan Willman on kutsuttu takaisin kokoukseen asian käsittelyn päätyttyä kello 19.01.

Willman on ollut valtuustossa kuntalain 97 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla esteellinen osallistumaan eronpyyntönsä käsittelyyn. Hän on oma-aloitteisesti vetäytynyt asian käsittelystä. Tarkastuslautakunnan uuden jäsenen, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta ei ole ollut kokouksen esityslistalla. Willman on ilmoittanut esteellisyydestään ja poistunut kokouksesta ennen kuin puheenjohtaja on todennut, että asiakohdassa

käsitellään kokoustauon jälkeen Willmanin eroamisesta seuranneita henkilövalintoja. Valtuustolla ei ole näissä olosuhteissa ollut perusteita katsoa Willmanin ennen §:n 5 käsittelyä tekemän esteellisyyssilmoituksen koskevan myös tarkastuslautakunnan jäsenen, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valintaa. Valtuutetun esteellisyyttä arvioidaan suhteessa käsiteltävään asiaan, eikä esteellisyyden arvioinnin kannalta ole merkitystä sillä, että henkilövalinnat on kokouksessa päätetty käsitellä samassa asiakohdassa kuin Willmanin eroaminen luottamustoimesta. Willman on kertomansa mukaan kokoustauon jälkeen palannut salissa paikalleen ja pyrkinyt saamaan esteellisyyttään koskevan kysymyksen valtuuston päätettäväksi. Kunnanhallitus ei ole hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossa kiistänyt tätä seikkaa.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen valtuusto ei ole hallintolain 29 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla ratkaissut kysymystä Willmanin esteellisyydestä käsitellä tarkastuslautakunnan jäsenen, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valintaa koskevaa asiaa. Vaalin toimittaminen ei ole koskenut henkilökohtaisesti Willmania. Edellä kuvattu virheellinen menettely on siten merkinnyt myös sitä, että häntä on perusteettomasti estetty osallistumasta valtuutettuna kyseisen asian käsittelyyn ja sitä koskevaan päätöksentekoon. Tämän vuoksi kunnanvaltuuston tuossa asiassa tekemä päätös on kumottava virheellisessä järjestyksessä syntyneenä.

Muut valitusperusteet

Willmanin esittämät muut kuin edellä käsitellyt valitusperusteet kohdistuvat tarkastuslautakunnan jäsenen, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valintaa koskevaan päätökseen ja sen valmisteluun. Kun kunnanvaltuuston päätös kumotaan tältä osin esteellisyyden ratkaisemista koskevalla perusteella, Willmanin esittämistä muista valitusperusteista ei ole tarpeen lausua.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Liisamaija Kangas

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Marja Tuominen, Jussi-Pekka Lajunen ja Liisamaija Kangas.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Kalle Erik Willman sähköinen asiointipalvelu / todisteellinen tiedoksianto
Jäljennös	Joutsan kunnanhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä sähköpostitse Timo Hännikäinen kirjeitse Eero Peltoniemi kirjeitse Juha Järvinen kirjeitse
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
lik	

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
Puhelinnumero: 029 56 42210
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puhelusta peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>